

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΧΕΛΜΟΥ-ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ

Αγ. Αλεξίου 35,
Καλάβρυτα
25001, Αχαΐα

Tel: 26920 29140
Fax: 26920 29141

Mail: fdxb@otenet.gr
Web: www.fdchelmos.gr

Social media
[https://www.facebook.com/
ManagementBodyofChelmos
Vouaikos](https://www.facebook.com/ManagementBodyofChelmosVouaikos)

Επικείμενες δράσεις

- Εγκατάσταση σύγχρονου βροχομετρικού σταθμού στο κτίριο που στεγάζεται ο Φορέας Διαχείρισης στην πόλη των Καλαβρύτων.
- Συμμετοχή στις εκδηλώσεις για το 36^ο Πανελλήνιο πέρασμα στο Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού.
- Οργάνωση ημερίδας με θέμα «Οδοντωτός σιδηρόδρομος-Φ.Δ. Χελμού Βουραϊκού: γραμμές παράλληλες» την Κυριακή 22 Μαΐου 2016, για τη Διεθνή Ημέρα Βιοποικιλότητας.
- Εγκατάσταση ενημερωτικών πινακίδων για τη σήμανση των δασικών μονοπατιών στην Προστατευόμενη Περιοχή Χελμού-Βουραϊκού με χάρτες διαδρομής των μονοπατιών, δείκτες ερμηνείας περιβάλλοντος για τους γεωλογικούς σχηματισμούς και τη δενδρώδη βλάστηση, καθώς και πινακίδες κατεύθυνσης για τους πεζοπόρους.
- Εκδηλώσεις για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος έτους 2016.

Φορέας Διαχείρισης Χελμού-Βουραϊκού Τεύχος 03 Δεκέμβριος 2015

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013
«Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χέλμου-Βουραϊκού»

ΕΠΠΕΡΑΑ
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

τεύχος

03

Δεκέμβριος
2015

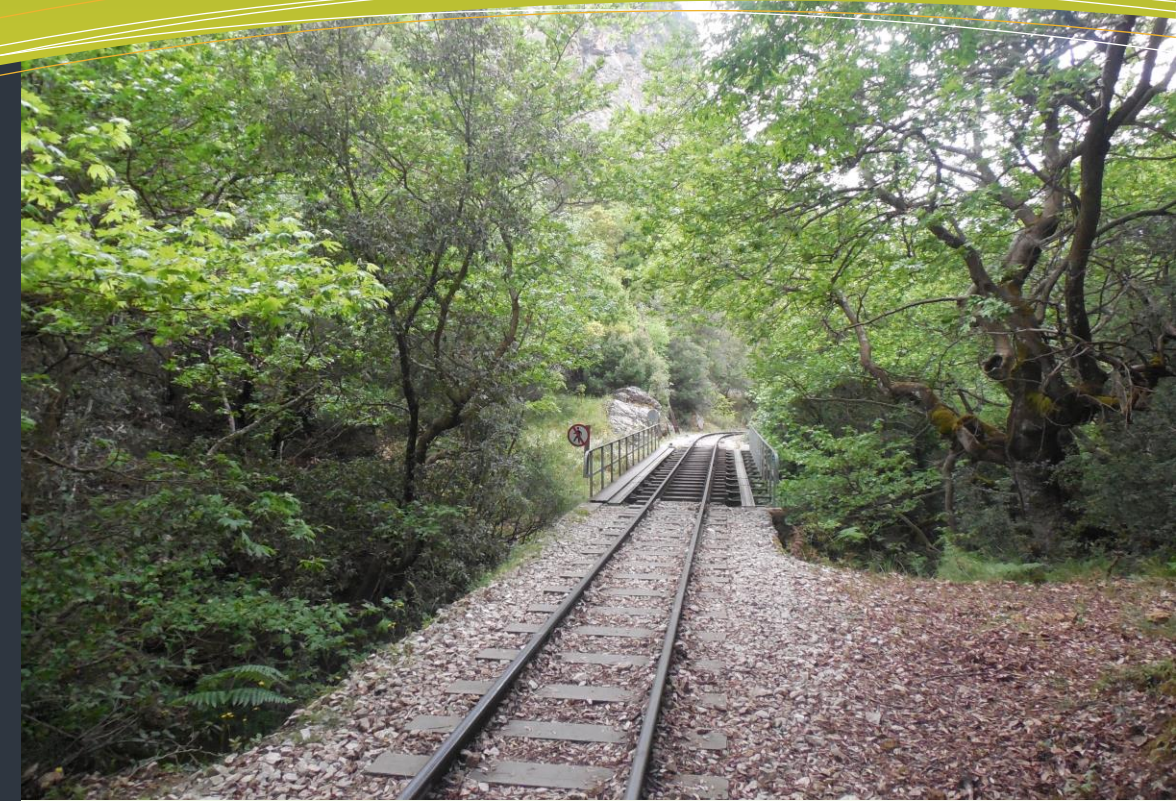
United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Chelmos Vouraikos
UNESCO
Global Geopark

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΧΕΛΜΟΥ-ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ

Περιεχόμενα

Επιστημονική δραστηριότητα στην Προστατευόμενη Περιοχή Σελ.2

Δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης Σελ.3

Εκδηλώσεις & Δημοσιότητα Σελ.5

Συμμετοχή σε συναντήσεις εργασίας, σεμινάρια, επιστημονικά συνέδρια Σελ.6

Γεωπάрко Χελμού-Βουραϊκού Σελ.7

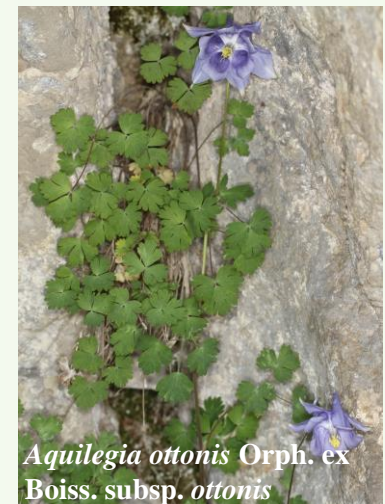
Άλλες Δράσεις Σελ.9

Campanula asperuloides
(Boiss. & Orph.) Engl.

Alchemilla aroanica
(Buser) Rothm.

Aquilegia ottonis Orph. ex
Boiss. subsp. *ottonis*

NEWS / letter

Ολοκλήρωση προγράμματος
«ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ ΧΕΛΜΟΥ-
ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ ΚΑΙ Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ
ΓΕΩΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΟΧΗΣ»

Στα πλαίσια της Πράξης «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού» του ΦΔΧΒ, πραγματοποιήθηκε το ερευνητικό έργο «Καταγραφή υδατικών πόρων του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού και η ανάδειξη γεωποικιλότητας της περιοχής», με σκοπό την αξιολόγηση της οικολογικής και χημικής κατάστασης των επιφανειακών και υπογείων νερών της περιοχής ευθύνης του Φ.Δ. για την ενημέρωση των αρμόδιων Υπηρεσιών και Φορέων για τη προστασία του Περιβάλλοντος.

Ολοκλήρωση προγράμματος
«ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ
ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΕΛΜΟΥ-
ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ»

Σκοπός ήταν η Σύνταξη μελέτης διαχειριστικού σχεδίου της Προστατευόμενης Περιοχής του ΦΔΧΒ για την περίοδο 2016-2020. Με την εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων και προτάσεων της μελέτης θα επιτευχθεί μεταξύ άλλων, αποτελεσματική εφαρμογή του διεθνούς δικαίου και της ΕΕ για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, ενσωμάτωση στόχων διατήρησης της βιοποικιλότητας σε όλα τα επίπεδα σχεδιασμού και στις πολιτικές της χώρας, απόκτηση επαρκούς γνώσης της κατάστασης των ειδών και των οικοσυστημάτων, για αποτελεσματική διατήρηση, διαχείριση της βιοποικιλότητας, καθώς και αποτελεσματικοί μηχανισμοί επιτήρησης για τη διασφάλιση της εφαρμογής του θεσμικού πλαισίου για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Επιστημονική δραστηριότητα στην Προστατευόμενη Περιοχή

Ολοκλήρωση Πράξης
«ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ
ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ
ΠΑΡΚΟΥ ΧΕΛΜΟΥ-ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ»

Το φυσικό αντικείμενο της πράξης αφορά στην υλοποίηση δράσεων απαραίτητων για την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και στην προστασία αυτής στο Εθνικό Πάρκο Χελμού-Βουραϊκού. Η προστασία της βιοποικιλότητας επιτεύχθηκε, σε ένα μεγάλο βαθμό, μέσω της διατήρησης σε ικανοποιητική κατάσταση των τύπων οικοτόπων και των πληθυσμών των απειλούμενων και κινδυνεύοντων ειδών στην περιοχή του ορεινού όγκου Χελμού, του Φαραγγιού του Βουραϊκού ποταμού, του Δάσους Ανεξαρτησίας Καλαβρύτων, των πηγών Αροάνιου και Λάδωνα ποταμού, της λίμνης Τσιβλού, της λίμνης Δόξας και του Σπηλαίου Καστριών.

Ολοκλήρωση προγράμματος
«ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ
ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ
ΧΛΩΡΙΔΑΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 92/43
ΚΑΙ 79/409 ΤΗΣ Ε.Ε.»

Σκοπός του προγράμματος παρακολούθησης ήταν η διερεύνηση της παρουσίας, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης όλων των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ, του φυτικού είδους *Globularia stygia* Orph. ex Boiss. του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ καθώς και των υπόλοιπων σημαντικών στενότοπων και Ελληνικών ενδημικών ειδών στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ.

Ολοκλήρωση προγράμματος
«ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΩΝ
ΠΑΝΙΔΑΣ ΤΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ 92/43
ΚΑΙ 79/409 ΤΗΣ Ε.Ε.»

Σκοπός του προγράμματος ήταν η διερεύνηση της παρουσίας, η καταγραφή, η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των αμφιβίων και των ερπετών, των θηλαστικών, των ασπόνδυλων και των ψαριών γλυκών υδάτων κοινοτικού ενδιαφέροντος και όσων εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (ενδημικά της Βαλκανικής χερσονήσου, Ελλάδας ή τοπικά ενδημικά, προστατευόμενα από διεθνείς συνθήκες ή την εθνική νομοθεσία), που απαντούν στην περιοχή ευθύνης του ΦΔ.

Ολοκλήρωση προγράμματος
«ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΗΣ
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΟΡΝΙΘΟΠΑΝΙΔΑΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ
79/409/ΕΕ»

Σε αυτό το πλαίσιο εφαρμόστηκε πρόγραμμα επιστημονικής παρακολούθησης με εργασίες πεδίου, για την αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης των ειδών ορνιθοπανίδας, και χωρικής επεξεργασίας των στοιχείων. Τα είδη-στόχοι ήταν 26 (εκ των 149 που έχουν καταγραφεί στην περιοχή στην ΕΠΜ).

Δράσεις ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης

Εκδήλωση «Διαδρομές στη
Γεωλογία και την Προϊστορία
του Σπηλαίου των Λιμνών στα
Καστριά Καλαβρύτων»

Στις 5 Ιουνίου, στα πλαίσια των «Πράσινων Πολιτιστικών Διαδρομών 2015» ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στην εκδήλωση «Διαδρομές στη Γεωλογία και την Προϊστορία του Σπηλαίου των Λιμνών στα Καστριά Καλαβρύτων», από την Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας, καθώς και στην ενημέρωση των μαθητών με στοχο την κοινοποίηση της επιστημονικής έρευνας στο μαθητικό και την ευαισθητοποίησή για την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Δράσεις Περιβαλλοντικής
εκπαίδευσης και ενημέρωσης στο
πλαίσιο της Ευρωπαϊκής
Εβδομάδας Γεωπάρκων 2015

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στην Ευρω-

παϊκή Εβδομάδα Γεωπάρκων 2015, πραγματοποιώντας ποικίλες δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε μαθητές και ενηλίκους που επισκέφθηκαν την Προστατευόμενη Περιοχή.

Ημερίδα: «Δίκτυο Γεωπάρκων:
Μοχλός Ανάπτυξης και
Ανάδειξης και Ανάπτυξης της
Τοπικής Κοινωνίας»

Στις 9 Μαΐου, στο «Αρχοντικό της Παλαιολογίας», στα Καλάβρυτα ο ΦΔΧΒ διοργάνωσε ημερίδα με ενότητα αφιερωμένη στο Ελληνικό και Ευρωπαϊκό Δίκτυο Γεωπάρκων στο πλαίσιο του έργου "Ενέργειες Ενημέρωσης-Ευαισθητοποίησης της εγκεκριμένης Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού» του Ε.Π.Π.Ε.Ρ.Α.Α. 2007-2013.

Εκδήλωση για την Παγκόσμια
Ημέρα Περιβάλλοντος

Στις 9 Ιουνίου διοργανώθηκε εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος από το ΦΔΧΒ σε συνεργασία με τους φορείς Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς και Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος οι τρεις φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων περιοχών στη Δυτική Ελλάδα ενημέρωσαν το κοινό και διένειμαν πλούσιο ενημερωτικό υλικό στον πεζόδρομο της Αγ. Νικολάου στην Πάτρα.

Δράσεις Περιβαλλοντικής
εκπαίδευσης και
ενημέρωσης στο πλαίσιο
της Ευρωπαϊκής
Εβδομάδας Γεωπάρκων
2015

21 Μαΐου: ο ΦΔΧΒ υποδέχθηκε τους μαθητές της Δ' τάξης του Δημ. Σχολ. Καλαβρύτων, πραγματοποιώντας θεματική παρουσίαση για τα κινδυνεύοντα ζώα του Πλανήτη με έμφαση σ' αυτά που βρίσκονται υπό εξαφάνιση.

22 Μαΐου: Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας, ο ΦΔΧΒ υποδέχθηκε στο Κέντρο Ενημέρωσης-Πληροφόρησης, τους μαθητές της Ε' και ΣΤ' τάξης του 4ου Δημ. Σχολ. Αιγάλεω, στο πλαίσιο παρακολούθησης προγράμματος στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κλειτορίας-Ακράτας. Παρουσιάστηκε το Εθνικό Πάρκο και το Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού και πραγματοποιήθηκε περιπατητική διαδρομή στο Αισθητικό Δάσος Καλαβρύτων.

24 Μαΐου: Ευρωπαϊκή Ημέρα Πάρκων, επισκέφτηκε το ΦΔΧΒ ο Σύλλογος γονέων και κηδεμόνων από το 6ο Δημ. Σχολ. Κορίνθου. Πραγματοποιήθηκε παρουσίαση για την Προστατευόμενη Περιοχή και η ομάδα πραγματοποίησε πεζοπορία στη γεωδιαδρομή Βαλβούσι-Καλάβρυτα.

Δράσεις περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης σε μαθητές και ενηλίκους

Μικροί και μεγάλοι επισκέπτες παρακολουθούν με μεγάλο ενθουσιασμό τη σύλληψη, την καταγραφή μετρήσεων και απελευθέρωση ενός ποντικού του αγρού. Μαθητές παραβρέθηκαν σε δειγματοληψίες στο πεδίο από την ομάδα του Δρ. Μήτσαϊνα στο πλαίσιο της μελέτης για την παρακολούθηση της βιοποικιλότητας της Προστατευόμενης Περιοχής.

4 Ιουνίου: ο ΦΔΧΒ υποδέχθηκε το Δημ. Σχολείο Αραχωβίτικων Αχαΐας με Ενημέρωση στο Κέντρο Πληροφόρησης του φορέα για το Εθνικό Πάρκο και Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού, τα οικοσυστήματα, τη γεωλογία, τα σπάνια και ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας της Προστατευόμενης Περιοχής.

Σεμινάριο «Βιωματική προσέγγιση σε Προγράμματα Π.Ε. σε Προστατευόμενες Περιοχές: Το Παράδειγμα του Υγροβιότοπου της Λίμνης Τσιβλού» από το ΚΠΕ Κλειτορίας-Ακράτας

Ημερίδα: «το Εθνικό Πάρκο & Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού ως πηγή έμπνευσης για την αξιοποίηση των σύνθετων οικοσυστημάτων στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στην ημερίδα που διοργανώθηκε 12-13 Ιουνίου στο ΚΠΕ Κλειτορίας – Ακράτας με εισήγηση και συμμετοχή στις ασκήσεις πεδίου που πραγματοποιήθηκαν στην λίμνη Δόξα.

Σεμινάριο «Βιωματική προσέγγιση σε Προγράμματα Π.Ε. σε Προστατευόμενες Περιοχές: Το Παράδειγμα του Υγροβιότοπου της Λίμνης Τσιβλού» από το ΚΠΕ Κλειτορίας-Ακράτας

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε σε μονοήμερο βιωματικό θεματικό Σεμινάριο – Εργαστήριο «Βιωματική προσέγγιση σε Προγράμματα Π.Ε. σε Προστατευόμενες Περιοχές: Το Παράδειγμα του Υγροβιότοπου της Λίμνης Τσιβλού» στην Λίμνη Τσιβλού στις 12 Δεκεμβρίου 2015. Διοργανώθηκε από το ΚΠΕ Κλειτορίας-Ακράτας, σε συνεργασία με τις Δ/σεις Α/θμιας Εκπ/σης Α' Αθήνας, Β' Αθήνας και Δυτικής Αττικής και

με την Δ/ση Β/θμιας Εκπ/σης Β' Αθήνας. Σκοπός ήταν να επιμορφώσει και να ευαισθητοποιήσει με βιωματικό τρόπο για την σημασία και την ανάγκη υλοποίησης Προγραμμάτων για Προστατευόμενες Περιοχές.

Διήμερο επιμορφωτικό σεμινάριο: «Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών σχετικά με την προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας της Προστατευόμενης Περιοχής Χελμού – Βουραϊκού και την αξιοποίηση τους στην υλοποίηση προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στο σχολείο καθώς και στις δράσεις του ΚΠΕ Κλειτορίας – Ακράτας»

Ο ΦΔΧΒ, σε συνεργασία με το ΚΠΕ Κλειτορίας-Ακράτας, στις 30 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 2015, στο πλαίσιο του έργου «Ενέργειες ενημέρωσης-ευαισθητοποίησης (ημερίδες - συνέδρια)» της Πράξης «Προστασία & Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού» του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. 2007-2013 διοργάνωσε επιμορφωτικό σεμινάριο. Στόχο είχε την ανάδειξη της σημαντικής βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου, της σημασίας του Γεωπάρκου και των γεωλογικών σχηματισμών, του ρόλου του ΦΔΧΒ, των απειλών και πιέσεων που δέχονται τα Οικοσυστήματα του Πάρκου την ανάγκη προστασίας του και τις διαχειριστικές πρακτικές.

Ημερίδα: «Υλοποίηση προγραμμάτων βιοπαρακολούθησης στο Εθνικό Πάρκο Χελμού-Βουραϊκού, στο πλαίσιο του Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013»

Με ιδιαίτερη επιτυχία διοργάνωσε ο ΦΔΧΒ την ημερίδα με τίτλο «Υλοποίηση προγραμμάτων βιοπαρακολούθησης στο Εθνικό Πάρκο Χελμού-Βουραϊκού, στο πλαίσιο του Ε.Π. Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013», στις 12 Δεκεμβρίου 2015 στο Ξενοδοχείο «ΑΣΤΗΡ», στην Πάτρα, στο πλαίσιο του έργου "Ενέργειες Ενημέρωσης-Ευαισθητοποίησης της εγκεκριμένης Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού» του Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013».

Ημερίδα: Ανάδειξη Περιβαλλοντικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στην ενημερωτική ημερίδα με τίτλο «Ευρωπαϊκή Χάρτα Αειφόρου Τουρισμού: Βήματα για τη διαδικασία Πιστοποίησης των Προστατευόμενων Περιοχών» που πραγματοποιήθηκε από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, στο πλαίσιο του έργου ENVIRONMENTAL PARK (Greece - Italy 2007-2013) στις 9 Δεκεμβρίου 2015 στην Αγορά Αργύρη, στην Πάτρα. Η κ. Κουμούτσου Ε., Συντονίστρια Έργου του Φ.Δ., παρουσίασε τις δράσεις του ΦΔ για την ανάδειξη και προστασία του Εθνικού Πάρκου και Γεω-πάρκου Χελμού-Βουραϊκού.

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
Σύλλογος Ορειβασίας-Χιονοδρομίας-Αναρρίχησης Προστασίας Περιβάλλοντος Καλαβρύτων
1931 - 2015 | 84 ΧΡΟΝΙΑ «ΠΑΝΤΑ ΨΗΛΑ»

35ο Πανελλήνιο Πέρασμα στο Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού 9-10 Μαΐου 2015

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΧΕΛΜΟΥ-ΒΟΥΡΑΪΚΟΥ

Με την υποστήριξη

- ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ
- ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΠΑΧΑΪΑΣ
- Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος (Ο.Σ.Ε.)
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΟΡΕΙΒΑΣΙΑΣ-ΑΝΑΡΡΙΧΗΣΗΣ (Ε.Ο.Ο.Α.)
- Friends of Nature Φίλοι της Φύσης

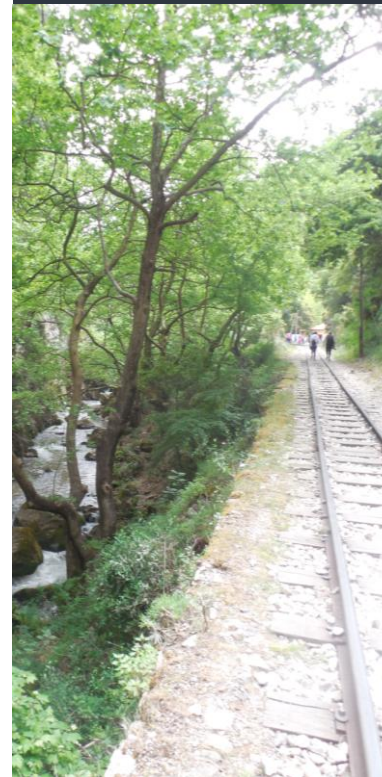
Φαράγγι Βουραϊκού ποταμού - Θύλη Πάτρας

Εκδηλώσεις & Δημοσιότητα

35ο Πέρασμα στο Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού

Ο Σύλλογος Ορειβασίας – Χιονοδρομίας - Αναρρίχησης – Προστασίας περιβάλλοντος Καλαβρύτων σε συνεργασία με τον Φορέα Διαχείρισης Χελμού – Βουραϊκού από το 1980, και κάθε χρόνο, τη 2η Κυριακή του Μαΐου οργανώνει το Πανελλήνιο Πέρασμα στο φαράγγι του Βουραϊκού. Η κατάβαση στο φαράγγι γίνεται από τις γραμμές του Οδοντωτού ξεκινώντας από τα Καλάβρυτα και με τελικό προορισμό το Διακοπτό συνολικής απόστασης 22 χλμ. Φέτος, την Κυριακή 10 Μαΐου 2015, πραγματοποιήθηκε το 35ο Πανελλήνιο Πέρασμα στο Φαράγγι του Βουραϊκού ποταμού, με σημείο εκκίνησης την πλατεία του ΟΣΕ Καλαβρύτων και τερματισμό στο σταθμό ΟΣΕ Διακοπτού. Κατά μήκος της διαδρομής, οι πεζοπόροι απόλαυσαν το μοναδικό τοπίο της περιοχής αλλά και τοπικά γλυκίσματα που προσφέρονταν από τους διοργανωτές.

13ο Διεθνές Συνέδριο Ζωογεωγραφίας και Οικολογίας της Ελλάδας και των Γειτονικών Περιοχών (ICZEGAR)

Συμμετοχή σε συναντήσεις εργασίας, σεμινάρια, επιστημονικά συνέδρια

Επιμορφωτικό σεμινάριο «Αναγνώριση ειδών χλωρίδας και τύπων οικοτόπων της Π.Π.»

Στο πλαίσιο του έργου: «Παρακολούθηση των τύπων οικοτόπων και των ειδών χλωρίδας των οδηγιών 92/43 και 79/409 της Ε.Ε.» του Υποέργου 2 και «Παρακολούθηση των ειδών πανίδας των οδηγιών 92/43 και 79/409 της Ε.Ε.» του Υποέργου 4, της Πράξης [296766] «Προστασία και Διατήρηση της Βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού», του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη 2007-2013, πραγματοποιήθηκε 30 Απριλίου 2015, το πρώτο επιμορφωτικό σεμινάριο «Αναγνώριση ειδών χλωρίδας και τύπων οικοτόπων της Π.Π.» που αφορούσε την εκπαίδευση του προσωπικού του ΦΔΧΒ σε θέματα αναγνώρισης ειδών χλωρίδας και τύπων οικοτόπων, την μεθοδολογία καταγραφής και παρακολούθησης αυτών, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγράμματος επιστημονικής παρακολούθησης με εργασίες πεδίου στην Π.Π.

Σεμινάριο για την παρουσίαση του Εθνικού Δικτύου Παρατηρητών Άγριας Ζωής

Ο ΦΔΧΒ και ο Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής «ANIMA», πραγματοποίησαν σεμινάριο για την

παρουσίαση του Εθνικού Δικτύου Παρατηρητών Άγριας Ζωής, στις 18 Δεκεμβρίου 2015 στο Αρχοντικό της Παλαιολογίνας στα Καλάβρυτα. Επίσης, εκπρόσωπος της Εταιρείας ΝCC παρουσίασε τα αποτελέσματα του προγράμματος εποπτείας της ορνιθοπανίδας στην Προστατευόμενη Περιοχή Χελμού - Βουραϊκού. Το σεμινάριο παρακολούθησαν το προσωπικό του ΦΔΧΒ, προσωπικό του ΦΔ Υγροτόπων Κοτυχίου-Στροφυλιάς, εκπρόσωποι του Δασαρχείου Αιγίου, ο Πρόεδρος και εκπρόσωπος του Ορειβατικού Συλλόγου Καλαβρύτων, καθώς και ο Διευθυντής του ΚΠΕ Κλειτορίας-Ακράτας.

13ο Διεθνές Συνέδριο Ζωογεωγραφίας και Οικολογίας της Ελλάδας και των Γειτονικών Περιοχών (ICZEGAR)

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στο 13ο Διεθνές Συνέδριο Ζωογεωγραφίας και Οικολογίας της Ελλάδας και των Γειτονικών Περιοχών που διοργανώθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης (7-11 Οκτωβρίου 2015). Η συμμετοχή υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του Υποέργου 1 της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού», του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. Πραγματοποιήθηκε παρουσίαση δύο επιστημονικών ανακοινώσεων σχετικών με την πανίδα μικρών και μεσαίων θηλαστικών της ΠΠ.

Επιμελήθηκαν οι συνεργαζόμενοι ειδικοί επιστήμονες (Δρ. Γ. Μητσαίνας, Δρ. Έ. Παπαδάτου, Δ. Μιγκλή) των ομάδων έργου του προγράμματος παρακολούθησης με τη συνεργασία της Βιολόγου και του Δασολόγου του Φ.Δ.

17ο Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στο 17ο Πανελλήνιο Δασολογικό Συνέδριο (4-7 Οκτωβρίου 2015), στο Αργοστόλι της Κεφαλονιάς από την Ελληνική Δασολογική Εταιρεία σε συνεργασία με το ΦΔ Εθνικού Δρυμού Αίνου. Η Συντονίστρια Έργου/MSc Περιβαλλοντολόγος, κ. Κουμούτσου Ε., συμμετείχε στη συνεδρία με παρουσίαση με θέμα: «Προστατευόμενη Περιοχή Χελμού - Βουραϊκού: εκπαίδευση - έρευνα - δικτύωση».

14ο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στο 14ο Επιστημονικό Συνέδριο της Ελληνικής Βοτανικής Εταιρείας (8-11 Οκτωβρίου 2015) στο Συνεδριακό Κέντρο του Πανεπιστημίου Πατρών. Έγινε παρουσίαση με θέμα «Δεδομένα, Εμπειρίες και συμπεράσματα από την υλοποίηση ενός προγράμματος παρακολούθησης τύπων οικοτόπων και ειδών σε μια προστατευόμενη περιοχή: η περίπτωση του Εθνικού Πάρκου Χελμού-Βουραϊκού» από τον Καθ. κ. Τζανουδάκη Δ., Επιστημονικό Υπεύθυνο της ομάδας παρακολούθησης τύπων οικοτόπων και ειδών χλωρίδας, στο πλαίσιο της Πράξης «Προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας του Εθνικού Πάρκου Χελμού - Βουραϊκού», του Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α. Στο συνέδριο συμμετείχε εκ μέρους του Φ.Δ. η Συντονίστρια Έργου/MSc Περιβαλλοντολόγος, κ. Κουμούτσου Ε. Έγινε επίσης παρουσίαση δύο επιστημονικών ανακοινώσεων σχετικών με τη χλωρίδα της περιοχής του ΦΔΧΒ.

Γεωπάρκο Χελμού - Βουραϊκού

35η Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γεωπάρκων

Ο ΦΔΧΒ συμμετείχε στην 35^η Συνάντηση του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γεωπάρκων στις 31 Μαρτίου και 1^η Απριλίου 2015. Η συνάντηση έλαβε χώρα στην έδρα της UNESCO, στο Παρίσι.

Μεταξύ των θεμάτων της συνάντησης, ήταν και το μέλλον της λειτουργίας και ανάπτυξης του Δικτύου, στα πλαίσια θεσμοθέτησης του Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων της UNESCO. Συζητήθηκαν εκτενώς οι εξελίξεις για την νομική κατοχύρωση και

αναβάθμιση του Παγκόσμιου δικτύου Γεωπάρκων εντός του διεθνούς οργανισμού της UNESCO, οι οποίες πρόκειται να ολοκληρωθούν εντός των αμέσως επόμενων μηνών. Τα Γεωπάρκα προσέφεραν στις εθνικές αντιπροσωπείες και τα στελέχη της UNESCO, μερικά από τα τοπικά τους προϊόντα. Το Γεωπάρκο Χελμού-Βουραϊκού προσέφερε γλυκό κουταλιού ροδοζάχαρη, μέλι και τεντούρα και ευχαρίστησε τους καλεσμένους.

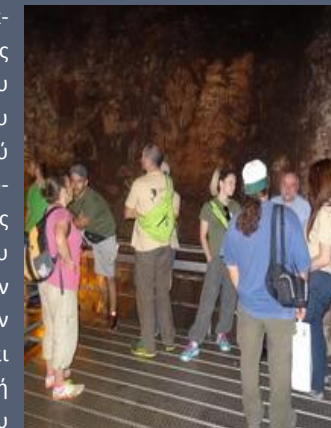
Συμμετοχή στο 36th EGN CC Meeting, Rokua Geopark Finland

Η εκπροσώπηση (2-3 Σεπτεμβρίου 2015) πραγματοποιήθηκε με την οικονομική συνδρομή του Δήμου Καλαβρύτων. Ο ΦΔΧΒ έλαβε την Πράσινη Κάρτα παραμονής στο Ευρωπαϊκό και Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων για τα επόμενα 4 χρόνια.

Αξιολόγηση Γεωπάρκου Χελμού-Βουραϊκού

Ο ΦΔΧΒ, θέλοντας να συμβάλει στην προώθηση δράσεων εναλλακτικού τουρισμού, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, προστασίας και ανάδειξης του περιβάλλοντος στην περιοχή του Εθνικού Πάρκου, τον Οκτώβριο του 2009 έγινε μέλος του Ευρωπαϊκού Δικτύου Γεωπάρκων και του παγκόσμιου Δικτύου υπό την στήριξη της UNESCO. Η ιδιότητα του μέλους του Δικτύου Ευρωπαϊκών Γεωπάρκων διαρκεί 4 χρόνια, μετά το τέλος των οποίων κάθε Γεωπάρκο υποβάλλεται σε επαναξιολόγηση από διεθνή επιτροπή ειδικών. Στις 7-9 Ιουλίου 2015, πραγματοποιήθηκε η αξιολόγηση του Γεωπάρκου Χελμού - Βουραϊ-

κού από τους εντεταλμένους αξιολογητές του Ευρωπαϊκού και Παγκόσμιου Δικτύου Γεωπάρκων. Οι αξιολογητές περιηγήθηκαν στην περιοχή και ενημερώθηκαν τόσο για τις δράσεις που βρίσκονται υπό εξέλιξη όσο και τις επικείμενες ενέργειες του ΦΔΧΒ για την περιοχή. Πραγματοποιήθηκαν εποικοδομητικές συζητήσεις, ανταλλαγές απόψεων και επιστημόνες προς την κατεύθυνση της διατήρησης υψηλού επιπέδου λειτουργίας υποδομών και παρεχόμενων υπηρεσιών από το προσωπικό του φορέα σε συνεργασία με το Παν/μιο Πατρών, καθώς και με τοπικούς φορείς και υπηρεσίες.

«Επίσημη αναγνώριση της Προστατευόμενης Περιοχής Χελμού-Βουραϊκού ως «Παγκόσμιο Γεωπάρκο της UNESCO»»

Μετά από τις επιτυχημένες αξιολογήσεις (2013 και 2015) η περιοχή ευθύνης του Φορέα Διαχείρισης εντάσσεται και επίσημα στα «Παγκόσμια Γεωπάρκα UNESCO». Στην προσπάθεια αυτή είχαμε την συμπαράσταση του Δήμου Καλαβρύτων και στενή συνεργασία με το Σπήλαιο Λιμνών και το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κλειτορίας – Ακράτας.

Στις 17 Νοεμβρίου 2015, στην επέτειο των 70 χρόνων από την ίδρυση της UNESCO, η Γενική Διάσκεψη της UNESCO αποδέχθηκε ομόφωνα τη δημιουργία του νέου προγράμματος του οργανισμού για τις Γεωεπιστήμες και τα Γεωπάρκα, σύμφωνα με το οποίο καθιερώνεται η αναγνώριση περιοχών με τον τίτλο «Παγκόσμια Γεωπάρκα UNESCO».

Πρόκειται για το τρίτο πρόγραμμα αναγνώρισης περιοχών διεθνούς αξίας του οργανισμού μετά τα «Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς» και τα «Αποθέματα της Βιόσφαιρας». Στο νέο πρόγραμμα «Παγκόσμια Γεωπάρκα UNESCO» εντάσσονται όλες οι περιοχές που ανήκουν σήμερα στο Παγκόσμιο Δίκτυο Γεωπάρκων και αντιστοιχούν σε 120 Γεωπάρκα από 33 χώρες. Το πρόγραμμα καθιερώνει «την αναγνώριση περιοχών που διαθέτουν περιοχές με ιδιαίτερη γεωλογική κληρονομιά που απόλαμβάνει διεθνή αναγνώριση».

Στην Ελλάδα χαρακτηρίζονται πλέον «Παγκόσμια Γεωπάρκα της UNESCO» πέντε περιοχές.

- Η Νήσος Λέσβος
- Η περιοχή του Εθνικού δρυμού Βίκου - Αώου
- Το Εθνικό Πάρκο Χελμού – Βουραϊκού
- Η περιοχή του Ψηλορείτη
- Η περιοχή Σητείας

Η Π.Π. Χελμού-Βουραϊκού, με μια μοναδική γεωλογική ιστορία φιλοξενεί μοναδικά τοπία, σημεία πολιτιστικής κληρονομιάς και άρτιες επιστημονικές, εκπαιδευτικές και τουριστικές υποδομές όπως το Σπήλαιο των Λιμνών, τις πηγές του Αροάνιου ποταμού στο Πλανητέρο, το Φαράγγι του Βουραϊκού Ποταμού με τον μοναδικό οδοντωτό σιδηρόδρομο Διακοφτού – Καλαβρύτων, τις εγκαταστάσεις του Περιβαλλοντικού Κέντρου Κλειτορίας - Ακράτας στην Κλειτορία,, τις εγκαταστάσεις του Χιονοδρομικού Κέντρου και το τηλεσκόπιο Αρίσταρχος κλπ.

Μέσα και από την σπουδαία αυτή επιτυχία της αναγνώρισης των περιοχών από τον παγκόσμιο οργανισμό τη UNESCO πολλαπλασιάζονται οι μοναδικές ευκαιρίες και δυνατότητες που ανοίγονται «μέσω της προβολής και της ορθολογικής τους διαχείρισης για την ανάδειξή τους σε τουριστικούς προορισμούς αριστείας για την προσέλκυση τουρισμού ποιότητας και τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη.

Πηγές του Αροάνιου ποταμού

Άλλες Δράσεις του ΦΔΧΒ

23 05 2015

Φυτοϋγειονομικός Έλεγχος

Την Τετάρτη 4 Νοεμβρίου 2015, το προσωπικό του ΦΔΧΒ συμμετείχε στον φυτοϋγειονομικό έλεγχο που πραγματοποιήθηκε από εκπροσώπους του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. και του Δασαρχείου Καλαβρύτων στην περιοχή του πλατανοδάσους Πλανητέρου, με σκοπό να εντοπιστούν οι προσβολές μεταχρωματικού έλικου που προκαλούνται από τον μύκητα *Ceratocystis platani* και έχουν νεκρώσει χιλιάδες δέντρα πλατάνου σε όλη την Ελλάδα. Ελήφθησαν δείγματα από δέντρα πλατάνου που ενδεχομένως να έχουν προσβληθεί από

τον μύκητα, για περαιτέρω εργαστηριακό έλεγχο.

Ο μύκητας *Ceratocystis platani* είναι τραυματοπαράσιτο και εισβάλλει στα δέντρα πλατάνου από πληγές στο φλοιό του κορμού, των κλάδων ή των ριζών. Στην συνέχεια διαδίδεται στα γειτονικά δέντρα με αναστομώσεις (συνενώσεις) μεταξύ των ριζών. Ο κυριότερος παράγοντας που συμβάλλει στην διάδοση του μύκητα είναι ο άνθρωπος, είτε με την χρήση μολυσμένων εργαλείων είτε με την χρήση μηχανημάτων εκσκαφής σε ποτάμια ή δρόμους με προσβεβλημένα δέντρα και την διάδοση του παθογόνου σε νέες

περιοχές. Είναι απολύτως απαραίτητο να περιοριστούν οι ανθρωπίνες δραστηριότητες σε σημεία που φύονται πλατάνια και ιδιαίτερα αυτές που σχετίζονται με χωματουργικές εργασίες, υλοτομία ή κλάδευση δέντρων.

Συμμετοχή στην Ετήσια Άσκηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Καλαβρύτων

Ο ΦΔΧΒ, έλαβε μέρος με την συμμετοχή ενός οχήματος και πλήρωμα δύο ατόμων, στην ετήσια Άσκηση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Καλαβρύτων και της 6ης ΕΜΑΚ, με την κωδική ονομασία «ΔΙΑ ΠΥΡΟΣ 2015», που πραγματοποιήθηκε επιτυχώς στις 23 Μαΐου 2015 στην Ιερά Μονή Μεγάλου Σπηλαίου. Στην άσκηση συμμετείχαν επίσης, προσωπικό και οχήματα της Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Καλαβρύτων, ασθενοφόρο του Ε.Κ.Α.Β. και περιπολικό της ΕΛ.ΑΣ.

Απελευθέρωση Γερακίνας

Την Τετάρτη 7 Οκτωβρίου 2015, ο ΦΔΧΒ πραγματοποίησε απελευθέρωση μίας γερακίνας, με σκοπό την επανένταξή της στη φύση. Η απελευθέρωση έλαβε χώρα στο οροπέδιο των Λουσών. Τα άγριο πτηνό είχε βρεθεί εξαντλημένο από ευαισθητοποιημένο κάτοικο της περιοχής και παραδόθηκε στους Ειδικούς Δασικούς Προστασίας του ΦΔΧΒ και του παρέιχαν τις βασικές

πρώτες βοήθειες. Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στις εγκαταστάσεις της ANIMA (Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής) για περαιτέρω περίθαλψη και αποκατάσταση. Αποθεραπευμένη και δακτυλιωμένη η γερακίνα επέστρεψε στα Καλάβρυτα για να αφεθεί ελεύθερη για επανένταξη στο φυσικό της περιβάλλον.

